

Nr 274.

Av fru Sandström m. fl., om ökat anslag till byggande av broar.

I en promemoria, som åtföljer bil. nr 26 till årets statsverksproposition och upptar frågor angående kommunikationsverkens investeringsplaner på längre sikt, påpekas att investeringsverksamheten inom vägväsendet sedan mitten av 1930-talet varit ständigt sjunkande. Även om under de senaste åren en förbättring härvid inträtt, var dock investeringsvolymen budgetåret 1945/46 endast en tiondel av volymen för budgetåret 1936/37. Det betyder att väginvesteringarna sjunkit, trots att trafikomfattningen stigit. Promemorian pekar också på det förhållandet, att vägväsendets kostnadsram anses vara beroende av inkomsterna från automobilskattemedel, varvid följdriktig en ökad trafikomfattning borde innebära ökade möjligheter till vägväsendets utbyggnad och underhåll. Men samtidigt som man godtagit denna princip, ha dock helt andra principer gjort sig gällande, nämligen strävandena att anpassa väginvesteringarna till konjunkturutvecklingen. Detta har inneburit, att en trafikökning under ett högkonjunkturskede med ökade inkomster i automobilskatt inte haft ökade väganslag till följd utan tvärtom åstadkommit minskning i alla slag av investeringar för trafikbehov.

En sådan konjunkturperiod har präglat de senaste åren och betytt, att inom vägväsendet nu finnas stora uppdämda behov, som på många håll skapa nästan olidliga förhållanden för stora befolkningsgrupper, särskilt inom de nordliga delarna av landet. Vägväsendets utveckling står inte i proportion till trafikmedlens utveckling. Inte minst framträda dessa olägenheter i trakter, där vägväsendet utmärkes av alltför svaga brosystem eller där färjor alltjämt måste användas. Som exempel kan nämnas att i Västerbottens län finnas 1 050 landsvägsbroar över tre meter — utgörande en tiondel av hela landets brobestånd — varav ungefär hälften endast kunna bära hjultryck under 2,5 ton. Av dessa broar — varav många äro gamla och i stort behov av ombyggnad — är det endast ett sextiotal, som äro föremål för ombyggnad eller kunna bli föremål för ombyggnad den närmaste tiden. Länet har desslikes ännu 18 färjleder — en del, såsom i Sorsele, så gott som mitt i tätbebyggt samhälle — och den befolkning, som året om måste anlita färja, har i dessa nordliga trakter särskilda besvärigheter. Ungefär enahanda förhållanden råda inom Norrbottens län. Båda de nordligaste länen ha tillsammans en stor del av landets redan befintliga broar inom sina gränser — broar i ofta mycket dåligt skick — och äro dessutom i behov av ännu fler.

När man betänker, att lastbilar av årsmodeller från före 1937 endast i ganska liten grad — ca 3 procent — hade större hjultryck än generellt tillåtna 2,5 ton, men att senare årsmodeller uppvisa mycket större procenttal högre hjultryck och årsmodellerna av 1948 övervägande byggdes för hjul-

tryck över 2,5 ton, många med hjultryck över 3 ton, så förstår man att transporter med moderna lastfordon praktiskt taget omöjliggöres inom vägnät med alltför svaga broar. Att svårigheter vid färjeställena uppstå är också klart. Allteftersom det äldre lastbilsbeståndet utgår ökas svårigheterna.

Mot bakgrunden av detta framstår den summa, som för nästkommande budgetår begäres under sjätte huvudtiteln för »Byggande av broar», 10 milj. kronor, såsom alltför liten. Arbetsmarknadsläget kan visserligen ta en sådan utveckling, att anslaget under rubriken »Vissa vägbyggnadsarbeten» kan komma att tas i anspråk, men det är ett känt förhållande att arbetsmarknadsstyrelsen, därest arbeten anordnas för sysselsättningsändamål, inte i första hand räknar med brobyggnader, då dessa i regel äro mer materielkrävande än vägbyggen. En ökning av brobyggnadsanslaget skulle emellertid med säkerhet kunna ske, om anslaget till vägunderhållet något minskades, då sannolikt hela anslaget för detta ändamål inte kommer att förbrukas under budgetåret. Om det vore möjligt, skulle måhända också en reglering kunna ske av vissa outnyttjade reservationsanslag för vägbyggnader, varvid en liten del av medlen kunde överflyttas till brobyggnadsanslaget. Den ökning som sålunda kunde komma till stånd borde i första hand komma de i detta hänseende mest behövande landsändarna till godo, d. v. s. de båda nordligaste länen.

Under hänvisning till vad som här anförts hemställes,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 under sjätte huvudtiteln, punkt 24, *Byggande av broar*, anvisa 15 milj. kronor.

Stockholm den 26 januari 1950.

Ragnhild Sandström.

O. E. Sandberg.

Carl Östlund.

J. H. Johansson

i Norrfors.